

verliest, blijkt ten duidelijkste. Met de woorden en argumenten van X. zou een Roomsche priester zijn kerk aldus kunnen aanbevelen: over de geschieden, die Dominanen, Franciscanen en Jesuïeten verdelen, maar het beginsel van behoorzaamheid aan den pous, 't welk allen bijeen moet houden, om krachtig te kunnen optreden ter verdediging van grootte, kerkelijke en maatschappelijke belangen, die bij versnippering van krachten met ondergang bedreigd worden. Met het oog hierop moest iedere afscheiding van de Roomsche Kerk onvoorwaardelijk afgekeurd worden.

En voorts het potsierlijk argument dat alle Irenischen aan den Staat ontleenen, alsof er een soort Staat in den Staat kon ontstaan.

De vergelijking door X. tusschen de Ned. Herv. kerk en den Ned. Staat gemaakt, is wel handig, maar minder juist.

Burgers kunnen gemeenschappelijk onder de bestaande wetten samenleven, omdat de wetten van den Staat voor een groot deel liggen buiten de sfeer van het eigenlijke geweten, terwijl iedere godsdienstige vereeniging hare werkzaamheid in hoofdzaak tot die sfeer zal bepalen.

En is het bovendien niet meermalen gebeurd - wat X. over het hoofd schijnt te zien - dat veen wel degelijk hune rechten als Staatsburgers prijs gegeven en hun vaderland verlaten hebben, als door de staatsmacht hun geweten werd verkracht?

En is het bovendien niet meermalen gebeurd - wat X. over het hoofd schijnt te zien - dat veen wel degelijk hune rechten als Staatsburgers prijs gegeven en hun vaderland verlaten hebben, als door de staatsmacht hun geweten werd verkracht?

Voor Kinderen.

Wat wordt er bedoeld met de 'kortes' waarin de profeet Jeremia werd geworpen, zooals staat in Jeremia 37: 16.

We lezen daar: 'Als Jeremia in de plaats des kuils en in de kortes gekomen was.' Uit het hoofdstuk blijkt, dat de Chaldeen, die Jeruzalem belegerden, waren afgetrokken van de stad tegen den Pharo van Egypte, die hen bedreigde, ten einde hem te verslaan. De stad was dus weder een poos van vijanden vrij, en Jeremia maakte daarvan gebruik, niet om te vluchten, want hij was daar de man niet naar, maar denklijk om de tienden die hem toekwamen te gaan halen, nu de weg weer vrij was.

En wat ook nooit een timmerman Hem nadoen wil, of nadoen kan, Hij bouwt ze in 't lang ook even goed En dekt met één dak heel den vloed.

zenden waar het behoort. Gaarne zal ik het-geen de vrienden K. te O. en v. V. te A. (in Z.) wenschen, in overweging nemen, maar wat de eerste vraag is, tenzij allen meewerken, onmogelijk; en de tweede zal wel eenig geduld willen oefenen. 't Is echter beter, dat zij zich rechtstreeks richten tot het tijdschrift waaroer zij spreken, en niet misschien 't een door 't ander warren.

Ingezonden Stukken.

Voor eenige weken ontving een geëxamineerd godsdienstonderwijzer te Dordrecht van een zijner vrienden de mededeeling, dat te G. de betrekking van godsdienstonderwijzer vacant was, hem aansporende daarnaar te solliciteeren, belovende hem aan te bevelen, wijl hij met den predikant te G. in familiebetrekking stond.

Door middel van genoemde vriend ontving de sollicitant van Z.Eerw. bericht, dat daarvoor nog geen gelegenheid bestond, maar dat hij later wel ontboden zou worden.

Door den godsdienstonderwijzer uit Dordrecht werd nu aan den ouderling kennis gegeven, dat zijn sollicitatie-brief reeds voor veertien dagen aan Ds. van S. was opgezonden met vier getuigschrijven, tevens vermeldende van wie die waren.

En wat vernam de sollicitant nu later? Dat bovengenoemde ouderling den predikant had geïnterpeleerd over dien derden sollicitant dooch dat Z.Eerw. antwoordde, dat de mededeeling dier sollicitatie niet meer noodig was, wijl immers de kerkeraad in eene vorige vergadering al een godsdienstonderwijzer benoemd had; nota bene toe de tweede op uitnoodiging nog moest komen spreken.

Hierbij zend ik u de van u ontvangen stukken terug met het bericht, dat gister 1) door den Kerkeraad de bedoelde benoeming is uitgebracht op den heer Van der Noidde 2). Met heilbede teeken ik mij:

Uw Broeder in J. C. 1) (was get.) G. J. VAN S., Pred.
Hoe zulk eene (handelwijze te noemen in verband met de onderteekening van dit schrijven? Urd. dw. dienaar J. B. JEN.

Dordrecht, 12 Januari 1887.

1) Ik onderstreep.
2) Moet zijn Dobbe van Hazerswoude.

Kerkelijke Berichten.
Drietal.
NED. HERV. KERK.
Tholen: Pop te Hagstein, Klaarhamer te Montfoort en Ringeling te Krampen aan de Lek.

Tweetal.
Aan de ambachtvrou ter electie aangeboden.
NED. HERV. KERK.
Soetermeer-Zegwaard: J. G. Klomp te 's-Graveland en L. Wagenaar te Heeg.

Toezegging van Beroep.
NED. HERV. KERK.
Hoek (bij ter Neuren), M. A. Rouwenhorst te Waarde.
Jaarsveld, C. Hartwigsen jr., cand. te Utrecht.

Beroepen.
NED. HERV. KERK.
Putten (op de Veluwe), I. W. H. Kalkman te Monster.
Zierikzee, I. A. Prins te Dokkum.
Wijngaarden en Rullbroek, G. Hartwigsen, cand. bij het prov. kerkebestuur van Groningen.
Benschop, G. Bouthoorn te Sprang.
Diemen en Watergraafmeer, A. H. L. de Bel te Harlingen.

Bedankt.
NED. HERV. KERK.
Zegveld en Maasnis, E. Eisma te Bennekom.
Helenaveen, F. B. Nusselder te Kooten (cl. Dokkum).
Collijnsplaat (Noord-Beveland), C. Bouthoorn te Sprang.

Advertentiën.
Door Gods goedheid bevallen van een welgeschapen ZOON B. GREIDANUS geliefde Echtgenoot van
J. GIETEMA.
Oosthem, 25 Jan. '87.

Heden overleed tot onze zeer diepe droefheid, onze zoo innig geliefde Man, Vader en Behuwdvader
CORNELIS VAN DRIMMELEN,
in den ouderdom van 59 jaar en 10 maanden. Het vaste vertrouwen, dat zijn zielewensch is vervuld, altijd bij den Heere te zijn, lenigt onze diepe smart.
Wed. S. VAN DRIMMELEN—
Korteweg,
Kinderen en Behuwdekinderen.
Klundert, 25 Jan. 1887. (47)

Gereformeerd Kerkelijk Congres.

Het Comité heeft de eer, ingevolge opdracht van het Congres, hiermede ter kennis van belanghebbenden te brengen:

1. dat de Adviezen der Zakelijke Sectiën voor een ieder, die vooraf de toelatingsformule van het Congres onderteekent, bij de Moderatoren der onderscheidene Classes, alsmede bij de Correspondenten der Ringen en bij de Consulenten der afzonderlijke Kerken, ter visie zullen liggen van Dinsdag 15 Februari e. k. af;

De ondergetekenden, alle meerderjarige leden, van de Nederduitsehe Gereformeerde (of Herv.) Kerk te . . . . . gedeeltelijk wel, gedeeltelijk nog niet tot het Heilige Avondmaal toegelaten, betaamen met deze onderteekening:

1. dat zij in hunne schuld voor God liggen, naardien zij reeds zoo langzamen jaren leijdeloos en werkloos de brieven van de Kerke hune Heeren hebben aangecien;

en 2. dat het Comité alleen antwoorden kan op brieven rechtstreeks toegezonden aan het Bureau; waartoe men op het adres zette: Aan het Comité van het Congres, Keizersgracht 162, Amsterdam.

AMSTERDAM, 27 Januari 1887.

Bij J. A. WORMSER te Amsterdam verscheen:

Gereformeerd Kerkelijk Congres.

HET JUK DER TWEDE HIËRARCHIE.

Drie Referaten den 11 Januari 1887 in Frascati voorgedragen door

Dr. F. L. Rutgers,
Jhr. Mr. A. F. de Savornin Lohman
EN
Dr. A. Kuyper.
Prijs f 0.60.

Kerken-Ordening.

Opgesteld in de Nationale Synode der Gereformeerde Kerken, te zamen beroepen en gehouden binnen Dordrecht, in de jaren 1618 en 1619, met aanwijzing van hetgeen door de staatkundige gebeurtenissen sinds 1816 ophield te werken, door

Dr. A. KUYPER.
Grootte uitgave f 0.25. Goedkooppe uitgave f 0.10.

Te Breukelen te Huur

een WONING, met 3 beneden en 3 bovendelaapkamers, keuken, zolder, kelder en verdere gemakken, lieken TUIN, mooi uitzicht en alle werktagen te zien. Te bevragen bij G. H. VAN DER WILT, te Breukelen. (46)

HET HARPJE,
VERVOLG OP
DE LOFSTEM,
Twee-, Drie- en Vierstemmig Zangboekje.
DOOR
J. C. DE PUY,
Hoofdonderwijzer te Sexbierum.
P. J. MILBORN, Uitgever.
NIJMEGEN.

Uitgaven van J. A. WORMSER te Amsterdam:
De Drie Formulieren van Eenigheid,
VOOR GEMEENTELIJK GEBRUIK UITGEGEVEN
DOOR
Dr. A. KUYPER.
Prijs ingen. 35 Cent; 25 Exempl. f 8.—; 50 Exempl. f 15.—
In stevigen Omslag met linnen rug: 45 Cent; 25 Exempl. f 10.—; 50 Exempl. f 19.—
Denzelfde uitgave met daaraan toegevoegd:
KORT BEGRIJ DER CHRISTELIJKE RELIGIE,
uitgegeven door de Predikanten
C. A. RENIER en B. VAN SCHELVEN,
NAMENS DE
Commissie van Toezicht op het Godsdienstonderwijs
bij de Ned. Herv. Gem. te Amsterdam.
Prijs ingen. 40 Cent; 25 Exempl. f 9.25; 50 Exempl. f 17.50.
In stevigen Omslag met linnen rug: 50 Cent; 25 Exempl. f 11.25; 50 Exempl. f 21.50.

HONIG UIT DEN ROTSSTEEN,
DOOR
Dr. A. KUYPER.
TWEDE BUNDEL.
Door bemiddeling van alle Boekhandelaren te ontbieden. Prijs ingenaaid f 2.40; gebonden f 2.90.

Het antwoord dat de Belijden der Gereformeerden geeft op de vraag: Wat is de Kerk;—welk is het ambt der geloovigen—en waaruit wordt de ware van de valsche Kerk gekend?

P. W. J. KLAARHAMER,
Predikant te Middelburg.
Prijs f 0.20.
Ter verspreiding bij getallen tot vermindering prijs.
Bovenstaande brochure zal binnen enkele dagen verschijnen en wordt na ontvangst van het bedrag direct franco toegezonden door den Uitgever
K. LE COINTRE, Middelburg.

Bij ZALSMAN te Kampen, verschiijnt:
Kerkelijk Handboekje.
Bevattende de voornaamste acten der Nationale en Provinciale Synoden, alsmede de Post-Acta der Synode te Dordrecht in 1618 en 1619.
Ten dienste van Predikanten en Kerkeraden.
Prijs f 1.25.

Vrije Universiteit.
Met dankbaarheid mag ik vermelden, dat ik in het afgelopen jaar ten behoeve van het Studiefonds omstreeks f 6000 ontvangen heb. In allen opzichte voorwaar een aanmerkelijk bedrag! En dat voor ons oog en ons hart nog hooger klimt en heerlijker beteekenis heeft, omdat het ons alleen uit de hoogte en weldoende hand des Heeren beschikt is. Hij weet uit den nood der tijden nog ruimte en blijmoedigheid tot geven te wekken; Hij schiep uit gebrek overvloed; Hij zegget honderd-voudig!

Mogen wij bij die zalige ervaring naar gedurig afheeren onze eigen som op te tellen, en onze eigen berekening te maken. Toch blijft het niet uit, als het goed is, daarbij ook gedurig aan te leeren, dat wij onzen arbeid dienen, met overrekening van kosten, opdat wij ons niet in een willekeurig deficit begeven. Bezorgd te zijn past den Christen niet; maar zorgeloos te zijn evenmin. Het is niet genoeg met sluimerens den dag af te wachten. »Ora et labora». Daarom hoop ik ook, zoo mij tijd en gelegenheid geschonken wordt, onverdroten (God geve met iverigen en met meer teederheid!) de belangen van het Studiefonds bij u te bepleiten en onze behoeften u aan 't hart te leggen. Ik weet wel, er wordt steeds meer van u gevraagd, grooter offers zullen er geischt worden, naarmate de Heere de overblijfselen van zijn tijden onder ons vervult. Maar ook weet ik, dat geven geven leert, en dat de tiende penning, om Gods wil gegeven, meer is dan een goudgulden, in den dienst der wereld ontvangen. Hebben wij niet, al wat we nog genieten mogen, om niet ontvangen? Weten wij niet overvloed te hebben, en gebrek te lijden? Is des Heeren hand verkort, dat Hij niet helpen en voorzien zal? Het kruis van Christus trekt in leven en geven gedurig door in dagelijksch sterven en zelfverloochening. Maar de kroon rijst over 't kruis. En Zijne weldadigheid en trouw zal den kruisdrager zegenen met vrede en troost.

In dank ontvangen:
Voor de Vereeniging:
Aan contributie: door den heer A. Buys te Oudewater f 10; door 't Loc. Comité, te 's-Gravenhage, van den heer B. J. 1; door den heer S. Hempenius te Berlikum f 33; door den heer A. Cuyper van G. te A f 150; door Ds. J. Bajema te Zuidland f 15; door den heer J. Tulp te Ede f 169.50; door den heer J. Teygeler te Oldebroek: uit Elburg f 16, uit Wezep f 14, samen f 30; aan schenkingen: door Ds. J. H. F. Gangel, te Aalten, gevonden onder de collecte f 250; door 't Loc. Comité, te 's-Gravenhage, van Jhr. Mr. P. J. E. v. S. f 100, uit het busje van den heer Velders f 2, samen f 102; door den heer D. van Pelt, te Zwijndrecht, van de kinderen der Zondagschool f 7.16; door den heer W. Roodenburg te Vlaardinghen van D. B. f 1; van W. K. f 1 te zamen f 2; door den heer R. Fuik, te Leiden, van P. B. te Katwijk f 5; door den heer K. Teerhuis te Eiland Marken, gevonden in het kerke-zakje f 3.50; door Ds. C. Hattink, te Apeldoorn, van N. N. f 13.40; door Ds. E. Eisma, te Bennekom, van Mej. G. f 2.50; door Mej. J. L. ten Boekel te Amsterdam, van N. N. f 25; door den heer W. Hovy van C. C. en H. f 5; door den heer W. Boekhoven, te Somseldijk, van N. N. te S. f 2.10; van B. te S. f 0.90; Samen f 3; door Ds. J. Hulsebos, te Zuidwolve, van N. N. te Bedum, door bemiddeling van M. f 5; door Ds. B. van Schelven van Mej. S. f 2.50.

Voor de Bibliotheek:
Door het Loc.-Comité te 's-Gravenhage, van Jhr. Mr. P. J. E. v. S. f 20; door mevr. J. L. ten Boekel van N. N. f 5; door Ds. J. Bajema te Zuidland, uit de catechistatiebus f 5; door Ds. H. Hoekstra te Utrecht, van P. V. f 5; van N. N. te Venendaal f 4.95; door den heer D. van Pelt te Zwijndrecht, van den heer W. Vliegenghart, namens de Halftuivereen. f 4.15.

Voor het Hospitaal:
Door het Loc.-Comité te 's-Gravenhage, van Jhr. Mr. P. J. E. v. S. f 20; door mevr. J. L. ten Boekel van N. N. f 5; door Ds. J. Bajema te Zuidland, uit de catechistatiebus f 5; door Ds. H. Hoekstra te Utrecht, van P. V. f 5; van N. N. te Venendaal f 4.95; door den heer D. van Pelt te Zwijndrecht, van den heer W. Vliegenghart, namens de Halftuivereen. f 4.15.

Voor het Studiefonds:
Bij Prof. Dr. A. H. de Hartog ingekomen: door het Loc. Comité te 's-Gravenhage, van Jhr. Mr. P. J. E. v. S. f 20; door H. H. Diakenen der Ned. Geref. Kerk (dolereende) te Amsterdam, gecollecteerd in »De Vereeniging» van M. f 2; van X. X. f 10; door den heer D. den Hengst te D. van N. N. f 25.
S. J. SEEFAT, Penningmeester.
Lijnbaansgracht 243.

SCHOTSCH ZENDINGSKERK.
GODSDIENSTOEFNING.
Zondagmorgen, 10 uur, W. Baron VAN DOORN VAN WESTCAPELLE.
Zondagavond, 6 uur, W. Baron VAN DOORN VAN WESTCAPELLE.
Woensdagavond, 8 uur, Vergadering met de Proselitiën.
Vrijdagavond, 7 uur, Vergadering met de Leden van het Kinderengootschap voor Israël.
GEDRUKT TER KON. NEDERL. STOOMDRUKKERIJ, WARMOESTRAAT 106, AMSTERDAM.

Dit blad Blijvagen van de AD Inzendng kunnen vro
Van de
ZENI
Wonder Gereformeerde nu toe zij Er is di nu den V ge bellid Het is we dit weet? Van waar »Waar» chismus it antwoordt leerboek: erwoer; o leerde; en delaar jul koning ec wel dit Evangelie; welk God geopenbaar heilige Pa kondigen, zerenien ten laats vervuld.» Driele dus afgest tige antwi Afgewe drijvers, spreekt, de Schrif in letters veel sterk men durv in mijn h Tegno hier staa is, maar vaste gre alleen in en hierin lijke era bood. In een der Heere on al noemt geestelijke woord «geowelsw noemen t gelijk me ervaring i ning» in der zaak, zelfs niet ren Gods lijke ervi zorder c het wegk het eevv juist omd »gevoelig ven, kor een »gev gaan zie van vige ter afkee vaar, dat vermaans hulke o gevoel t Woord t nen waa ervaring gelingen en het de leus deren. varing later de dus nog waaruit blijvoo of hu geestelij Ten onze ge Wel lee Schrift hem gel den teg steeds a onderwij